

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Financiën
E. Heinen
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Afdeling strategie

datum 21 januari 2026
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

cc de Staatssecretaris Rechtsbescherming
onderwerp Advies met betrekking tot het ontwerpbesluit uitzonderingen
verplichte acceptatie contant geld

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

www.rechtspraak.nl

Geachte heer Heinen,

Bij brief van 17 november 2025, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het ontwerpbesluit uitzonderingen verplichte acceptatie contant geld (hierna: het ‘Besluit’).

HET BESLUIT

Met het Amendement Dijk/Flach (hierna: het Amendement) bij het Wetsvoorstel “plan van aanpak witwassen” is een acceptatieplicht voor contant geld in artikel 6:113 Burgerlijk Wetboek (hierna BW) opgenomen. De indieners waren bezorgd over de dalende acceptatiegraad van contant geld in de samenleving en stelden daarom een acceptatieplicht voor, die moet gelden voor elke publiek toegankelijke locatie of organisatie die producten of diensten aanbiedt aan particulieren. Het Amendement geeft de mogelijkheid om uitzonderingen op deze acceptatieplicht in te stellen die noodzakelijk zijn vanwege de uitvoerbaarheid of veiligheid.

Contant geld dient belangrijke maatschappelijke belangen. Veel mensen zijn afhankelijk van het gebruik van contant geld, omdat zij moeite hebben met elektronische vormen van betalen. Daarnaast is er een groep mensen die liever contant betaalt of de mogelijkheid wil hebben om dat te doen. Betalen met contant geld draagt daarmee bij aan de inclusiviteit van het betalingsverkeer. Verder is contant geld de belangrijkste terugvaloptie bij verstoringen in het elektronische toonbankbetalingsverkeer, en zorgt daardoor voor een weerbaar en storingsbestendig betalingsverkeer. Het is daarom van groot belang dat contante betalingen breed geaccepteerd worden.

Tegelijkertijd wordt erkend dat het accepteren van contant geld ook nadelen heeft. Het kan ondernemers tijd en geld kosten om te zorgen voor voldoende wisselgeld en om contante ontvangsten te tellen en te storten. Grote hoeveelheden contant geld zorgen, zeker zonder adequate beveiliging, voor een verhoogd risico op overvallen.

In dit Besluit zijn daarom enkele uitzonderingen gesteld aan het beginsel van verplichte acceptatie van contant geld. Uitgangspunt is daarbij geweest om een goede balans te vinden tussen het belang van een Inclusief en storingsbestendig betalingsverkeer en het belang van een efficiënt en veilig betalingsverkeer.

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2026
pagina 2 van 3

De uitzonderingen op de acceptatieplicht worden onderverdeeld in twee categorieën. Artikel 2 van het Besluit geeft uitzonderingen voor bepaalde categorieën van werkzaamheden, waarbij deze uitzondering noodzakelijk is om uitvoeringsredenen. Artikel 3 van het Besluit geeft uitzonderingen voor veiligheidsredenen, die in een concreet geval moeten worden afgewogen tegen de belangen van de schuldenaar.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

Het Besluit geeft de Raad aanleiding tot het maken van twee opmerkingen.

In de Nota van Toelichting (hierna: NvT), pagina 8 tweede alinea, wordt opgemerkt dat bijvoorbeeld in de situatie dat ‘kleine bedragen met (zeer) grote coupures worden betaald’ de maatstaven van redelijkheid en billijkheid van belang blijven. Echter, niet uitdrukkelijk is vermeld wat de maatstaven van redelijkheid en billijkheid in deze situatie betekenen. Mogelijk wordt bedoeld op een eventuele weigering van een grote coupure dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar zou zijn. De Raad adviseert verduidelijking van dit onderdeel in de NvT.

In de NvT pagina 11 wordt met betrekking tot “de handhaving” het volgende opgemerkt:

“De handhaving van de acceptatieplicht dient in de civiele sfeer plaats te vinden, met een gang naar de burgerlijke rechter indien een schuldenaar stelt dat de schuldeiser onterecht geen contant geld accepteert.”

De Raad merkt op dat het hier in de regel zal gaan om consumententransacties, waarbij de drempel om deze weigering in een individueel geval aan de rechter voor te leggen, hoog zal zijn. De consument die een goed of dienst wil verwerven, maar een ondernemer treft die alleen PIN-betaling accepteert, zal een leverancier zoeken die wel contante betaling accepteert of zich bij de eis van PIN-betaling neerleggen. Onwaarschijnlijk zal zijn dat een individuele consument in plaats daarvan de gang naar de rechter zou maken, nu deze rechtsgang op het moment van de weigering van de contante betaling geen oplossing biedt (nog afgezien van de kosten en moeite van een eventuele rechtsgang). De Raad vraagt zich om die reden af hoe effectief de in de NvT genoemde “handhaving” zal zijn.

Het Besluit geeft de Raad geen aanleiding tot het maken van verdere inhoudelijke opmerkingen.

WERKLAST

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2026
pagina 3 van 3

Het Besluit leidt naar verwachting niet tot substantiële werklastgevolgen voor de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Besluit, maar geeft u in overweging om het Besluit op de in dit advies genoemde onderdeel te verduidelijken en/of aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Besluit, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*.

Hoogachtend,

mr. R.C.C. van Leest
Lid Raad voor de rechtspraak